

משנה שלובה

המשניות הנלמדות השבוע (לפי הלוח היומי) עם רע"ב משולב

לע"נ מו"ח רבי יוסף מרדכי שלמה ב"ר יעקב. נלכ"ע י"ט תשרי תשפ"ו

ט - טו תשרי, אהלות פ"ג מ"ג - פ"ה מ"ו

אהלות פרק ג, פרק 'כל המטמאין'

ג

נִשְׁפָּךְ בְּאוֹר בְּתוֹךְ הַבַּיִת, אִם הָיָה מְקוֹמוֹ קִטְפָּרס אִם הִמְקוֹם שֶׁנִּשְׁפָּךְ בּוֹ הַדָּם הָיָה מִדְּרוֹן, וְהָאֵהִיל אָדָם עַל מִקְצָתוֹ, טָהוֹר דִּקְטָפָּרס אִינוֹ חָבוֹר.

הָיָה אֲשֶׁבֶרֶן מְקוֹם הַמִּכְנָס כְּמוֹ בְּתוֹךְ גָּמָא, אוֹ שֶׁקָּרָשׁ הַדָּם וְאֶפְלוֹ קִטְפָּרס, הוּא חָבוֹר וְ-טָמֵא, וְאֶפְלוֹ הָאֵהִיל עַל קִצְתוֹ.

נִשְׁפָּךְ עַל הָאֶסְקָפָה כְּמִין אֶצְטָבָא שֶׁלִּפְנֵי פֶתַח הַבַּיִת וְהָיָה קִטְפָּרס, בֵּין מִבְּפָנִים שֶׁמִּשְׁפַּע לְצַד פָּנִים בֵּין מִבְּחוּץ שֶׁמִּשְׁפַּע לְצַד חוּץ, וְהַבַּיִת מֵאֵהִיל עָלָיו עַל מִקְצָתוֹ, טָהוֹר כֹּל מֵה שֶׁבְּבִית מִטְמֵאת אֵהֵל, אֵף עַל פִּי שְׁסוּפֹה שֶׁל דָּם לִירֵד לְפָנִים, דְּאִינוֹ חָבוֹר.

הָיָה אֲשֶׁבֶרֶן אוֹ שֶׁקָּרָשׁ, טָמֵא.

כָּל שְׂבִמָּת, טָמֵא, חוּץ מִן הַשְּׂנִים וְהַשְּׁעָר וְהַצִּפְרָן. דִּכְתִּיב (בְּמִדְבָּר יט) בְּעֵצִים, מֵה עֵצִים שֶׁנִּבְרָא עֲמוֹ וְאִין גִּזְעוֹ מִחֲלִיף, אֵף כֹּל שֶׁנִּבְרָא עֲמוֹ וְאִין גִּזְעוֹ מִחֲלִיף. יֵצְאוּ שְׁנֵים שְׁלֹא נִבְרָאוּ עֲמוֹ, יֵצְאוּ שֶׁעַר וְצִפְרָן שֶׁגִּזְעוֹ מִחֲלִיף. וְכִשְׁעַת חָבוֹרוֹ, הַכֹּל טָמֵא:

ד

כִּי־צִד. הֵמֶת מִבְּחוּץ וְשֶׁעָרוֹ בְּפָנִים, הַבַּיִת טָמֵא כֹּל מֵה שֶׁבְּתוֹכוֹ טָמֵא, שֶׁהָרִי מֵאֵהִיל עַל הַשְּׁעָר הַמִּחְבֵּר לְמֶת.

עֵצִים שֵׁשׁ עָלָיו כִּזִּית בִּשָּׂר הַעֵצִים נִחְשָׁב יָד לְבִשָּׁר, הַכֶּנִּים מִקְצָתוֹ מִבְּפָנִים וְהַבַּיִת מֵאֵהִיל עָלָיו, טָמֵא.

שְׁנֵי עֲצָמוֹת וְעַלִּיהֶן כִּשְׁנֵי חֲצָאֵי זֵיתִים בִּשָּׂר, הַכֶּנִּים מִקְצָתָם מִבְּפָנִים וְהַבַּיִת מֵאֵהִיל עָלֵיהֶם, טָמֵא.

הָיוּ תְּחוּבִים בְּיָדֵי אָדָם שְׁלֹא הָיָה הַבִּשָּׂר מִחְבֵּר לְעֵצִים מַעְקָרוֹ, אֵלָּא אָדָם תָּחַבּוּ לָשֵׁם כְּדֶרֶךְ שְׂתוּחָבִים הַבִּשָּׂר בְּשִׁפּוֹד, טָהוֹר, שְׂאִין חָבוֹרֵי אָדָם חָבוֹר:

ה

אִיזְהוּ דָם תְּבוּסָה. אִמְתִּיתִין דְּלַעִיל דְּפָרָק ב' [מִשְׁנָה ב'] קָא', דִּקְתָּנִי רְבִיעִית דָּם תְּבוּסָה טָמֵא, וְקִמְפָּרֵשׁ הָכָא אִיזְהוּ דָם תְּבוּסָה. הֵמֶת שְׂיִצָּא מִמֶּנּוּ שְׂמִינִית בְּחִיּוֹ וְשְׂמִינִית בְּמֹתוֹ מִצְרָפִים לְרְבִיעִית, דְּבִרִּי רַבִּי עֲקִיבָא.

רַבִּי יִשְׁמַעֲלָא אָמַר, רְבִיעִית בְּחִיּוֹ וְרְבִיעִית בְּמֹתוֹ, נָטַל מִזָּה וּמִזָּה רְבִיעִית. רְבִיעִית עֲמִיּוֹ וְרְבִיעִית עֲמִיּוֹ. שְׁנֵיהֶם נִטְלָו מִן הַתְּעַרְבָת רְבִיעִית, זֶהוּ דָם תְּבוּסָה. אֲבָל שְׂמִינִית בְּחִיּוֹ וְשְׂמִינִית בְּמֹתוֹ, לֹא.

רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי יְהוֹדָה אָמַר, זֶה וְזֶה דְּרַבִּי עֲקִיבָא וְדְרַבִּי יִשְׁמַעֲלָא כְּמָלִים וְאִין מִטְמֵאִין. אִיזְהוּ דָם תְּבוּסָה שְׂטָמָא, צְלוּב שְׂדָמוֹ שׁוֹתֶת וְיֹרֵד בְּלֹא הִפְסֵק וְנִמְצָא תַּחְתָּיו רְבִיעִית דָּם, טָמֵא מִפְּנֵי שְׂטָפָה שֶׁל מִיתָה מַעְרַבְתָּ בּוֹ. אֲבָל הֵמֶת שְׂדָמוֹ מְנִטָּף וְנִמְצָא תַּחְתָּיו רְבִיעִית דָּם, טָהוֹר. אֲבָל מִטָּף, שִׁיזְרַד טָפָה אַחֵר טָפָה, קָמָא קָמָא בְּטַל וְטָהוֹר.

רבי יהודה אומר, לא כי קלומר לא כן הדבר, אלא השותת, טהור שאני אומר אותה טפה שהנשמה תלויה בה עמדה לה על גבי העץ שהוא תלוי בו, ואין בדם זה אותה טפה אחרונה של מיתה. והמנטף, טמא. ולא אמרין קמא קמא בטל, דסבר רבי יהודה אין דם מבטל דם. והלכה כרבי עקיבא:

1

כזית מן המת, פתחו בטפח, והמת, פתחו בארבעה טפחים, להציל הטמאה על הפתחים.

כזית מן המת פתחו בטפח. המת בבית ולו פתחים הרבה, כל הכלים המנחים בחלל הפתחים תחת המשקוף של פתח מבחוץ, אף על פי שהפתחים נעולים ויש הפסק בין אהל המת לאהל הכלים, כלן טמאין. דגזרו חכמים טמאה על המקום שהוא דרך יציאת טמאה שסופו של מת לצאת דרך שם, וכשאין יודעים באיזה מקום יוציאוהו, כלן טמאין.

ואם יש כזית מן המת בבית וחסב להוציאו בחלון שיש בו פותח טפח, מציל על כל הפתחים הנעולים, כיון שיודע המקום שסופה של טמאה לצאת דרך שם. ואם הוא מת שלם וחסב להוציא דרך חלון שיש בו ארבעה, מציל על כל הפתחים הנעולים, דבשעור ארבעה טפחים שערו חכמים שראוי להוצאת המת.

אבל להוציא הטמאה, בפותח טפח. אפלו מת שלם טמאה יוצאה דרך חלון כל זמן שהוא פתוח, ומטמא הכלים שבבית שבצדו אם יש בחלון פותח טפח.

גדול מבזית, כמת. דוקא כזית מצמצם פתחו בטפח. אבל יותר מכזית דינו כאלו היה מת שלם, ואין מציל על הפתחים הנעולים עד שיהא בו ארבעה.

רבי יוסי אומר, השדרה והגלגלת שבבית, כמת. דינו כמת שלם, ואם חשב להוציא דרך חלון, אין מציל על הפתחים הנעולים עד שיהא בו ארבעה. וכן הלכה:

2

טפח על טפח על רום טפח דף שהוא רחב טפח על טפח וגובה מן הארץ טפח, ומאהיל על כזית מן המת ועל הכלים, מביא את הטמאה על הכלים, מרבע שאם היה רחבו פחות מטפח אף על פי שהיה ארכו שני טפחים, לא אמרין שים מה שיתר על ארכו ברחבו ורבעהו, להכי קתני מרבע, שצריך שיהא ברחבו טפח ובארכו טפח, מביא את הטמאה, וחוצץ בפני הטמאה.

פיצד קלומר פיצד חוצץ בפני הטמאה. **ביב שהוא קמור תחת הבית** חפירה בקרקע ומקרה, והינו קמור, (תעלת ניקוז העוברת תחת הרצפה), ושם יורדים שפכים שבבית ומשם יוצאים לרשות הרבים, (אופן ראשון): **יש בו פותח טפח** דהינו טפח על טפח ברום טפח בביב עצמו, ויש ביציאתו בפתח הביב שממנו יוצאין המים לרשות הרבים **פותח טפח, טמאה בתוכו** כזית מן המת בתוך הביב. דכזית מן המת פתחו בטפח, הבית טהור. שהטמאה יוצאה דרך פתח הביב היוצא לרשות הרבים. והינו דקתני חוצץ בפני הטמאה.

טמאה בבית, מה שבתוכו טהור, שדרך הטמאה לצאת ואין דרבה להכנס.

טמאה בבית מה שבתוכו טהור. דאין דרך טמאה להכניסה דרך פתח הביב, שדרך הטמאה להוציאה דרך פתח הבית ולא להכניסה לביב.

(אופן שני): **יש בו (כביב) פותח טפח ואין ביציאתו פותח טפח, הטמאה בתוכו, הבית טמא.** דטמאה עולה מן הביב לבית, כיון שאין לה דרך לצאת דרך פתח הביב היוצא לרשות הרבים, דכל פחות מטפח אין הטמאה יוצאה. **טמאה בבית, מה שבתוכו טהור, שדרך הטמאה לצאת ואין דרבה להכנס.**

(אופן שלישי): **אין בו (כביב) פותח טפח ואין ביציאתו פותח טפח, טמאה בתוכו, הבית טמא.** טמאה בבית, מה שבתוכו טמא.

אין בו פותח טפח ואין ביציאתו פותח טפח. לחנם נקט 'ואין ביציאתו פותח טפח', דכיון דאין בו פותח טפח, על יציאתו לא חישבנו, דכאלו אין שם חלל כלל דמי והרי הביב נחשב כקרקע הבית, ואמרו חכמים כל אשר באהל יטמא, לרבות קרקעיתו של בית כמוהו עד התהום.

*

אֶחָד חוֹר שְׁחָרְרוּהוּ מִים אוֹ שְׂרָצִים הַי פּוֹתֵם טַפַּח שְׂמֵבִיא אֶת הַטְּמֵאָה, לֹא שָׁנָא אִם נַעֲשֶׂה הַחוֹר הַזֶּה עַל יְדֵי מִים אוֹ שְׂנֻקְבוּהוּ שְׂרָצִים, אוֹ שְׂאֻכְלָתוֹ מִלַּחַת לִשׁוֹן אֶרֶץ מִלְחָה. כְּמִין עֵפֶר לִבֵּן דּוֹמָה לְמִלַּח וּמִתְאַכֵּל וְנוֹפֵל וְנַעֲשֶׂה חוֹר מֵאֲלִיו,

וְכֵן מִרְבֵּךְ שֶׁל אֲבָנִים אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת עֲרוּכוֹת וְסִדּוּרוֹת זוֹ עַל זוֹ, וְפַעֲמִים שֶׁהָאֶחָת סְדוּרָה עַל גְּבִי שְׂתִים וְהַתְּחַתּוֹנוֹת מִפְּרָדוֹת זוֹ מִזוֹ וְיֵשׁ שֵׁם אֶהָל טַפַּח, וְכֵן סִיָּאָר שֶׁל קוֹרוֹת עֲרוּכוֹת זוֹ עַל זוֹ וְעוֹמְדוֹת לִבְנָן, וְפַעֲמִים שֵׁשׁ בִּינִיהֵן אֶהָל טַפַּח.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כָּל אֶהָל שְׂאִינוֹ עָשׂוּי בְּיַד אָדָם (עַם כּוּוּנָה לֹאֲהֵל), **אֵינוֹ אֶהָל**. דְּלִילָא אֶהָל מִמֶּשְׁכָּן, מֵה לְהֵלֵן בְּיַד אָדָם אִף כָּאֵן בְּיַד אָדָם. וּמוֹדָה בְּשִׁקְיָפִים וּבְסֻלְעִים:

בְּשִׁקְיָפִים. תַּרְגוּם סְעִיפֵי הַסְּלָעִים, שְׂקִיפֵי כִּיפָא. **וּבְסֻלְעִים**. בְּנֻקִּי הַסְּלָעִים. וְנֻקִּיפֵי וְנֻקִּיפֵי הַסְּלָעִים אֶחָד הֵן, אֵלָּא שֶׁזֶּה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי מִטָּר וְזֶה נַעֲשֶׂה מֵאֲלִיו. וְאִף עַל גִּבְּלָא נַעֲשֶׂה בְּיַד אָדָם מוֹדָה בָּהֶם רַבִּי יְהוּדָה, דְּלֹא יִלְיָא גְּזֵרָה שׁוֹנָה דְּאֶהָל אֶהָל מִמֶּשְׁכָּן אֵלָּא לְפוֹתֵם טַפַּח בְּלִבָּד, אֲבָל בְּיוֹתֵר מִטַּפַּח, כְּגוֹן מִלָּא אֶגְרוּף, אֶמְרִינוּ בְּסֻכָּה [רִישׁ] פֶּרֶק הַיֵּשֶׁן דְּמוֹדָה רַבִּי יְהוּדָה שֶׁאֶפְלוּ נַעֲשֶׂה מֵאֲלִיו מְבִיא אֶת הַטְּמֵאָה. וְכֵן בְּשִׁקְיָפִים וּבְסֻלְעִים. וְאֵין הִלְכָּה כְּרַבִּי יְהוּדָה:

*

פרק ד, פרק 'מגדל', ובו ג משניות

א

מִגְדָּל שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּאֹוִיר, מִגְדָּל עַץ (אֲרוֹן) שֵׁשׁ לוֹ דְּפָנוֹת וְהַדְּפָנוֹת עֲצֵן יֵשׁ חֲלָל בְּעֵבֶן כְּגוֹן חוֹרִין הַמְּפַלְשִׁין פְּתוּחִים לִפְנֵים וְלַחוּץ אֵלָּא שְׂאִין בִּהְיוֹת פּוֹתֵם טַפַּח, וְרִגְלִים לְהַצְנִיעַ שֵׁם מִחֲטִין וְצִנּוּרִיּוֹת וְכִלִּים קִטְנִים. שְׂהוּא עוֹמֵד בְּאֹוִיר. תַּחַת אֹוִיר הַשְּׂמִים, כְּגוֹן דְּקָא בְּחֶצֶר, טְמֵאָה בְּתוֹכוֹ בְּחֲלָל הַמִּגְדָּל עֲצֵמוֹ, כָּלִים שֶׁבְּעֵבֶן חֲלָל הַדְּפָנוֹת טְהוֹרִים.

טְמֵאָה בְּעֵבֶן, כָּלִים שֶׁבְּתוֹכוֹ טְהוֹרִים. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, מִחֲצָה לְמִחֲצָה. מִחֲצִיו שֶׁל עֵבֶן מִגְדָּל וְלִפְנֵים כְּלָפִינִים, מִחֲצִיו וְלַחוּץ כְּלָחוּץ. בִּין שֶׁהַטְּמֵאָה בַּמִּגְדָּל וְכִלִּים בְּעֵבֶן, בִּין שֶׁהַטְּמֵאָה בְּעֵבֶן וְכִלִּים בַּמִּגְדָּל. וְאֵין הִלְכָּה כְּרַבִּי יוֹסִי.

הִזֵּה עוֹמֵד בְּתוֹךְ הַבַּיִת, טְמֵאָה בְּתוֹכוֹ בְּתוֹךְ הַמִּגְדָּל, הַבַּיִת טָמֵא אִף עַל פִּי שֶׁדִּלְתוֹתָיו מְגוּפוֹת. כְּדִמְפָּרֵשׁ טַעֲמָא שְׁדַּרְךָ הַטְּמֵאָה לְצֵאת מִשֵּׁם לְבֵית.

טְמֵאָה בְּבֵית, מֵה שֶׁבְּתוֹכוֹ טְהוֹר, שְׁדַּרְךָ הַטְּמֵאָה לְצֵאת וְאֵין דְּרָכָה לְהַפְּנִים.

טַמְאָה בְּבֵית מֵה שֶׁמִּנְדֵּךְ הַמִּגְדָּל טְהוֹר. וְהוּא שֶׁדִּלְתוֹתָיו מְגוּפוֹת. דְּאֵי פְתוּחוֹת, לֹא גֵרַע מִחֲלוֹן שְׁבִין שְׁנֵי בֵתִים. וְטַעֲמָא דְמָה שֶׁבְּתוֹךְ הַמִּגְדָּל טְהוֹר, שְׂאִין דְּרָךְ לְטַמְאָה שֶׁבְּבֵית לְהַכְנִיסָהּ בַּמִּגְדָּל.

כָּלִים שְׂבִינּוֹ לְבִין הָאֶרֶץ, שְׂבִינּוֹ לְבִין הַבַּיִת, שְׂבִינּוֹ לְבִין הַקּוֹרוֹת (הַתְּקֵרָה), **אִם יֵשׁ שֵׁם פּוֹתֵם טַפַּח** בִּין שׁוּלֵי הַמִּגְדָּל לְאֶרֶץ אוֹ בִּין דְּפִן הַמִּגְדָּל לְפִתֵּל אוֹ בִּין גַּג הַמִּגְדָּל לְתֵקֶרֶת הַבַּיִת, **טְמֵאִין** מִחֲמַת טַמְאָה שֶׁבְּבֵית. וְאִם לֹא, טְהוֹרִין. אֲבָל אֵין שֵׁם טַפַּח הוּא מִגְדָּל כְּלָבִיד וְאֵין טַמְאָה הַבַּיִת נִכְנָסֶת שֵׁם.

טַמְאָה שֵׁם, הַבַּיִת טָמֵא. אִם הִיְתָה טַמְאָה בִּין שׁוּלֵי הַמִּגְדָּל לְקִרְקַע הַבַּיִת, אוֹ בִּין גַּג הַמִּגְדָּל לִגַּג הַבַּיִת, אוֹ בִּין דְּפָנוֹת הַמִּגְדָּל לְכַתְּלֵי הַבַּיִת, אִף עַל פִּי שְׂאִין בִּינֵיהֶן פּוֹתֵם טַפַּח, הַבַּיִת טָמֵא, שְׂאִין הַמִּגְדָּל מְצִיל עַל הַטְּמֵאָה שֶׁתְּחַתּוֹ בְּתוֹךְ הַבַּיִת שֶׁלֹּא תִטְמָא כָּל אֲשֶׁר בְּבֵית:

ב

תַּבַּת הַמִּגְדָּל רִגְלִים לַעֲשׂוֹת תַּבּוֹת קִטְנוֹת בְּתוֹךְ מִגְדָּל שֶׁל עֵץ, כְּדִי לְהַצְנִיעַ בָּהֶם כָּלִים וְאֻכְלִין וּמִשְׁקִים, **יֵשׁ בָּהּ פּוֹתֵם טַפַּח, שֵׁם פּוֹתֵם טַפַּח**. שֵׁשׁ בְּחֲלָלָה פּוֹתֵם טַפַּח, דְּלֹא הוּא טַמְאָה טְמוּנָה, וְאֵין בִּיצִיאָתָהּ פּוֹתֵם טַפַּח בְּחוֹר פְּתִיחָה אֵין בּוֹ טַפַּח, טְמֵאָה בְּתוֹכָהּ, הַבַּיִת טָמֵא. וְאִף עַל פִּי שֶׁפְּתִיחָה קָטָן. כְּדִמְפָּרֵשׁ טַעֲמָא, מִפְּנֵי שְׁדַּרְךָ טַמְאָה לְצֵאת, עַל כְּרִסְךָ סוּפָה לְצֵאת דְּרָךְ פֶּתַח זֶה, לְפִיכָךְ מִטְמָא מִיָּד דְּרָךְ בִּיצִיאָתָהּ.

טְמֵאָה בְּבֵית, מֵה שֶׁבְּתוֹכָהּ טְהוֹר הוֹאִיל וְאֵין בִּיצִיאָתָהּ פּוֹתֵם טַפַּח אֵינוֹ מְבִיא אֶת הַטְּמֵאָה, שְׁדַּרְךָ הַטְּמֵאָה לְצֵאת וְאֵין דְּרָכָה לְהַפְּנִים. וְאֵין דְּרָךְ טַמְאָה לְכָנֶס. שְׂאִין סוּפָה לְהַכְנִיס לָהּ מֵת.

רַבִּי יוֹסִי מְטַהֵר דְּשִׁמָּא אֵין סוּפָה לְצֵאת דְּרָךְ פֶּתַח זֶה שֶׁיְהֵא בָּהּ שַׁעוֹר טַמְאָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל שֶׁהִי יָכוֹל לְהוֹצִיאָהּ לְחֻצָּאִים אוֹ לְשִׁרְפָּהּ בְּמִקְוָמָה. וְאֵין הִלְכָּה כְּרַבִּי יוֹסִי:

ג

הִיָּה עוֹמֵד בַּתּוֹךְ הַפֶּתַח וְנִפְתַּח לַחוּץ, הִיָּה. הַמְּגַדֵּל עוֹמֵד כְּלוּ בַּתּוֹךְ הַבֵּית, אֵלָּא שֶׁפִּתַּח הַתֵּבָה לַחוּץ, טַמְאָה בְּתוֹכוֹ, הַבֵּית טָהוֹר. דְּמִשּׁוּם מַאי אֵיכָא לְטַמְוִיָּה, הָא טַמְאָה לִיקָא, דִּישׁ בֵּה פּוֹתֵחַ טַפַּח וְלֹא טַמְוָה הִיא, וּמִשּׁוּם יִצְאָה שֶׁל טַמְאָה נִמִּי לֹא מִטְּמֵא, דָּהָא אֵין יִצְאָתָהּ לְפָנִים בַּתּוֹךְ הַבֵּית.

טַמְאָה בַּבֵּית, מִה שֶׁבְּתוֹכוֹ טַמָּא (גִּירְסַת הָרַעֲיָב טָהוֹר), שֶׁדֶּרֶךְ הַטַּמְאָה לְצֵאתָ וְאֵין דֶּרֶכָּה לְהִכְנִס.

טַמְאָה בַּבֵּית מִה שֶׁבְּתוֹכוֹ טַמָּא. שְׂאִין דֶּרֶךְ טַמְאָה לְכַנֵּס שָׁם. (וְלִגִּירְסַת שֶׁלִּפְנֵינוּ אֵיירִי שֶׁהַמְּגַדֵּל סוֹתֵם אֶת כָּל הַפֶּתַח וְלֹכֵן טַמָּא, וְלִרְעִיב הַמְּגַדֵּל לֹא סוֹתֵם כָּל הַפֶּתַח וְיֵשׁ מִקּוֹם לְטוּמְאָה לְצֵאתָ לֹא דֶּרֶךְ הַמְּגַדֵּל וְלֹכֵן טָהוֹר).

הִיָּתָה מוֹכְנִי שְׁלוֹ מוֹכְנִי. גִּלְגַּל הָעֵשׂוִי לַמְּגַדֵּל לְהוֹלִיכֵהוּ מִמְּקוֹם לְמִקְוֵה, מְשׁוֹכָה לְאַחֲרָיו מִרְחֻקָּתָהּ מֵאַחֲרֵי הַמְּגַדֵּל לְצַד הַבֵּית. שֶׁהַמְּגַדֵּל עוֹמֵד עַל הַפֶּתַח וְהַמּוֹכְנִי מְשׁוֹכָה מֵאַחֲרָיו לְצַד הַבֵּית בְּפָנִים שֶׁלֹּא אֶצְבָּעוֹת, טַמְאָה שֶׁם כְּנֶגֶד הַקּוֹרוֹת וְטַמְאָה שֶׁם בַּתּוֹךְ הַמּוֹכְנִי כְּנֶגֶד קוֹרוֹת הַבֵּית. אִם עַל פִּי שֶׁהַבֵּית מֵאֵהִיל עָלָיו, הַבֵּית טָהוֹר. דִּנְחָשֵׁב מוֹכְנִי כַּמְּגַדֵּל, וְהָרִי הַמְּגַדֵּל עוֹמֵד בְּפֶתַח וְנִפְתַּח לַחוּץ. וְשִׁלְשָׁה אֶצְבָּעוֹת דִּנְקוּט, לְמַעוּטֵי אִם הִיָּתָה מְשׁוֹכָה טַפִּי מִשְׁלֹשׁ אֶצְבָּעוֹת, דָּלָא הוּא כַּמְּגַדֵּל, דְּאִין דֶּרֶךְ לְהִרְחִיק הַמּוֹכְנִי מִן הַמְּגַדֵּל כְּלִי הִיא.

בְּמֵה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּזִמְנָן שֶׁיֵּשׁ שָׁם פּוֹתֵחַ טַפַּח דְּחָלַל הַמּוֹכְנִי שֶׁהַטַּמְאָה בּוֹ פּוֹתֵחַ טַפַּח, שֶׁלֹּא תֵּהָא טַמְאָה רְצוּצָה דְּבֹקָעַת וְעוֹלָה, וְאִינָּה יוֹצֵאָה שְׂאִין הַמּוֹכְנִי נִשְׁמָטֵת לְגִמְרֵי מִן הַמְּגַדֵּל, וְהַמְּגַדֵּל בָּא בְּמִדָּה. שֶׁמִּחְזִיק אַרְבָּעִים סָאָה בְּלַח שֶׁהֵם כּוֹרִים בְּיָבֵשׁ. שֶׁכְּשֶׁהוּא בְּמִדָּה ז' אֵינוֹ מְקַבֵּל טַמְאָה, וְחוּצָץ בְּפָנֵי הַטַּמְאָה. אֲבָל בְּפָחוֹת מִמֶּדָּה ז', הוּא כְּשֶׁאֵר כְּלִים הַמְּקַבְּלִים טַמְאָה, וְאֵינוֹ חוּצָץ בְּפָנֵי הַטַּמְאָה. וְכָל מְגַדֵּל דִּתְנִינָן בְּפָרְקִין, בְּמִגְדֵּל הַבָּא בְּמִדָּה מִרִּי:

*

פֶּרֶק ה', פֶּרֶק 'תְּנוּרָה', וְבוֹ ז' מִשְׁנוּת

א

תְּנוּרָה שֶׁהִיא עוֹמֵד בַּתּוֹךְ הַבֵּית וְעֵינֵינוּ קְמוּרָה לַחוּץ נִקֵּב הָעֵשׂוִי בַּתְּנוּרָה שֶׁהָעֵשׂוִי יוֹצֵא מִמֶּנּוּ מִנַּח חוּץ לְבֵית, וְהֵאָהִיל עָלָיו קוֹבְרֵי הַמֵּת, וְהֵאָהִילוּ עָלָיו עֲשָׂמֵי הַמֵּת. כְּשֶׁהָיוּ נוֹשָׂאִים אֶת הַמֵּת לְקַבְּרוֹ הֵאָהִיל הַמֵּת עַל הָעֵין, בֵּית שְׂפִיטָא אֲמוּרִים, הַכֹּל טַמָּא. קֶסֶרִי טַמְאָה נִכְנָסֶת לַתְּנוּרָה דֶּרֶךְ עֵינוֹ יוֹצֵאָה דֶּרֶךְ פִּיהַ לְבֵית. וְבֵית הַלֵּל אֲמוּרִים, הַתְּנוּרָה טַמָּא וְהַבֵּית טָהוֹר. הַתְּנוּרָה שֶׁהֵאָהִיל הַמֵּת עַל מִקְצָתוֹ טַמָּא, וְהַבֵּית טָהוֹר, שְׂאִין הַטַּמְאָה יוֹצֵאָה דֶּרֶךְ פִּיהַ. רַבִּי עֲקִיבָא אֲמוּרִי, אִם הַתְּנוּרָה טָהוֹר. דְּכִין דָּלָא הֵאָהִיל עַל הַתְּנוּרָה אֵלָּא עַל הָעֵין יוֹצֵאָה מִמֶּנּוּ, אֵין הַתְּנוּרָה טַמָּא. וְהִלְכָה כְּבֵית הַלֵּל:

ב

אֲרָבָה שְׂבִינֵי הַבֵּית לְעֵלְיָה, חֲרָפָה. כְּמִין חֲלוֹן שֶׁבִּגְג הַבֵּית שֶׁהוּא קְרוֹקֵעִית הָעֵלְיָה, וְקִדְרָה נְתוּנָה עָלֶיהָ וְנִקְוָה בְּכוֹנֵס מִשְׁקָה כְּשֶׁמִּשְׁמִימִים הַכִּלִּי עַל הַמִּשְׁקִים נִכְנָסִים מִשְׁקִין לְתוֹכוֹ דֶּרֶךְ אוֹתוֹ הַנֶּקֶב, בֵּית שְׂפִיטָא אֲמוּרִים, הַכֹּל טַמָּא אִם יֵשׁ טַמְאָה בַּבֵּית, הַקִּדְרָה וְכָל מִה שֶׁבְּעֵלְיָה טַמָּא. שְׂאִין הַקִּדְרָה מְצֵלָה, וְטַמְאָה עוֹלָה דֶּרֶךְ אֲרָבָה שֶׁיֵּשׁ לָהּ פּוֹתֵחַ טַפַּח. וְבֵית הַלֵּל אֲמוּרִים, הַקִּדְרָה טַמְאָה, וְעֵלְיָה טָהוֹרָה. רַבִּי עֲקִיבָא אֲמוּרִי, אִם הַקִּדְרָה טָהוֹרָה:

וּבֵית הַכֹּל אֲמוּרִים הַקִּדְרָה טַמְאָה. חֲמָרָא בְּעֵלְמָא הִיא שֶׁמִּחְמִירִין בֵּית הַלֵּל לְטַמָּא אֶת הַקִּדְרָה, דְּכָרְבִי עֲקִיבָא סְבִירָא לָהּ שֶׁהַקִּדְרָה מְצֵלָה עַל הַטַּמְאָה, וְכָגוֹן שֶׁגִּבַּ הַקִּדְרָה פּוֹנֶה לְמִטָּה אֲצֵל הַטַּמְאָה, שְׂאִין כְּלִי חֶרֶס מְקַבֵּל טַמְאָה מִגִּבּוֹ. וְהִלְכָה כְּבֵית הַלֵּל:

ג

הִיָּתָה שְׁלֵמָה, בֵּית הַלֵּל אֲמוּרִים, מְצֵלָה עַל הַכֹּל עַל כֵּן מִה שֶׁבְּעֵלְיָה. שֶׁהִיא חוּצָצָה בְּפָנֵי הַטַּמְאָה. בֵּית שְׂפִיטָא אֲמוּרִים, אִינָּה מְצֵלָה אֵלָּא עַל הָאֲבָלִים וְעַל הַמִּשְׁקִים וְעַל כְּלִי חֶרֶס. בְּקִדְרָה שֶׁל עִם הָאֲרֶץ מִרִּי. וְטַמְוִיָּה דְּבֵית שְׂמַאי מִשּׁוּם דְּכִלּוֹ שֶׁל עִם הָאֲרֶץ טַמְאִין הֵם אֲצֵל חֲבֵר, וְכָל כְּלִי טַמָּא אֵינוֹ חוּצָץ בְּפָנֵי הַטַּמְאָה. וְלִפִּי שְׁעֵם הָאֲרֶץ מִחְזִיק הַכִּלִּים שְׁלוֹ בְּטָהוֹר, אֲמִירָנָן לִיהָ שֶׁהוּא מְצִיל עַל אֲבָלִים וּמִשְׁקִין וְכִלִּי חֶרֶס שֶׁבְּעֵלְיָה, דְּלִנְפְשִׁיהָ בְּלִבָּד הוּא דְּמִטְהַרִּין לָהּ, שֶׁהָרִי הַחֲבָרִים בְּדִלִים מֵהֶם וּמִמַּגֵּעַם וּבִלְאוֹ הִכִּי נִמִּי כָּל מֵאֲכֵלֵם טַמָּא. אֲבָל שְׂאֵר כְּלִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם טָהוֹרָה בְּמִקְוָה, אִם תְּטַהֲרֵם הָרִי הוּא מִשְׁאִילֵם לְחֲבֵר וְיִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם בְּטַבִּילָה לְחִדּוּהָ בְּלֹא הִזָּאָה שְׁלִישִׁי וְשִׁבְעִי.

חֲזָרוּ בֵּית הַלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדָבָרֵי בֵּית שְׂפִיטָא:

ד

לִגְזִין שֶׁל עֵץ או שֶׁל מִתְכֶּת שֶׁמִּנְחָה בַּעֲלִיָּה זוֹ שֶׁהַקְדֶּרֶה מִנְחָה עַל פִּי אֲרֵבָה שֶׁלָּה שֶׁהוּא מִלֵּא מִשְׁקִין טְהוֹרִין, הִלְגִּין טָמֵא טָמֵאת שְׁבָעָה שְׁאִין הַקְדֶּרֶה מִצֵּלֶת עַל כָּלִי עֵץ וְכָלִי מִתְכֶּת כְּדָאֲמָרוּ, וְהַמִּשְׁקִין טְהוֹרִין שֶׁהַקְדֶּרֶה מִצֵּלֶת עַל אֲכָלִים וּמִשְׁקִים. וְאִם פָּנָן בְּכָלִי אַחֵר, טָמֵאִין.

וְאִם פָּנָה. הַמִּשְׁקִים הִלְלוּ לְכָלִי אַחֵר שְׁבָאוֹתָהּ עָלֶיהָ, הַכָּלִי הָאֲחֵר מִטְמָאן, שֶׁכָּל הַכָּלִים שֶׁבַּעֲלִיָּה טָמֵאִים, חוּץ מִכָּלִי חֶרֶס. אֲבָל הַכָּלִי הָרִאשׁוֹן שֶׁהָיָה הַמִּשְׁקִין בְּתוֹכוֹ אִינוֹ מִטְמָאן אִף עַל פִּי שֶׁהוּא טָמֵא טָמֵאת שְׁבָעָה, שֶׁאִם אֲמָרְתָּ כֵּן, אִם כֵּן אֵין הַקְדֶּרֶה שֶׁבַּאֲרֵבָה מִצֵּלֶת עַל הַמִּשְׁקִין לְעוֹלָם, וְאִנּוּ אֲמָרִין שֶׁהִיא מִצֵּלֶת עַל אֲכָלִין וּמִשְׁקִין.

הָאִשָּׁה שֶׁהִיא לְשָׁה בְּעֶרְבָה, הָאִשָּׁה וְהָעֶרְבָה טָמֵאִים טָמֵאת שְׁבָעָה שְׁאִין הַקְדֶּרֶה שֶׁל חֶרֶס מִצֵּלֶת עָלֶיהָ, וְהַבְּצֵק טְהוֹר. שֶׁהַקְדֶּרֶה מִצֵּלֶת עַל הָאֲכָלִים. וְדוֹקָא כֹּל זָמַן שֶׁלֹּא פָּרְשָׁה מִמֶּנָּה, אֲבָל אִם הִגְבִּיחָה שְׁתֵּי יָדֶיהָ מִמֶּנָּה וְחִזְרָה וְלִשָּׁה, הִרִי זוֹ מִטְמָאָה אֶת הַבְּצֵק. וְאִם פָּנְתָּה לְכָלִי אַחֵר, טָמֵא. חִזְרוּ בֵּית הַלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדַבְּרֵי בֵּית שְׁמַאי:

ה

הָיָה כָּלִי גָלִילִים שֶׁל צִפְיָעִי בָקָר, כָּלִי אֲבָנִים, כָּלִי אֲדָמָה כֹּל הַנֶּהָר כָּלִים, אֲפִלּוּ בֵּיד עִם הָאֶרֶץ טְהוֹרִים. וְאִם מִנְחִים עַל פִּי אֲרֵבָה, הַכָּל טְהוֹר. מִצִּילִין עַל הַכָּל אֲפִלּוּ עַל כָּלִי שֶׁטֶף.

הָיָה כָּלִי טְהוֹר לְקֹדֶשׁ וְלַחֲטָאֵת, הַכָּל טְהוֹר, שֶׁהַכָּל נִאֲמָנִין עַל הַחֲטָאֵת,

הָיָה כָּלִי טְהוֹר לְקֹדֶשׁ וְלַחֲטָאֵת. דִּהְמִינִיחָה רַבָּנָן לְעַמִּי הָאֲרָצוֹת עַל הַקֹּדֶשׁ, כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה כָּל אֶחָד הוֹלֵךְ וּבוֹנֶה בְּמֵה לְעַצְמוֹ, הַלֵּכָה הַכָּלִי הַטְהוֹר לְקֹדֶשׁ מִצִּיל עַל הַכָּל אֲפִלּוּ לְבֵית שְׁמַאי. וְכֵן הָיוּ נִאֲמָנִין עַל הַחֲטָאֵת שֶׁל אֶפֶר פָּרָה, דְּכִתִּיב (בְּמִדְבָּר יט) וְהִיטָה לְעֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת, הַכָּל נִאֲמָנִים עַל שְׁמִירָתָהּ,

מִפְּנֵי שֶׁהַכָּלִים טְהוֹרִין כְּגוֹן כָּלִי גָלִילִים וְכָלִי אֲבָנִים וְכָלִי אֲדָמָה שֶׁהֵן טְהוֹרִים מִלְּקַבֵּל טָמֵאָה, וְכָלִי חֶרֶס טְהוֹרִין וְכֵן כָּלִי חֶרֶס שֶׁהֵן טְהוֹרִין כִּשְׁהֵן לְקֹדֶשׁ וְלַחֲטָאֵת. אִף עַל פִּי שֶׁהֵן שֶׁל עִם הָאֶרֶץ, נִאֲמָן. שְׁעַם הָאֶרֶץ נִאֲמָן לְקֹדֶשׁ וְלַחֲטָאֵת כְּדָאֲמָרוּ, כֹּל אֵלּוּ מִצִּילִין עִם דְּפָנוֹת אֲהֻלִּים. כְּלוֹמֵר חוֹצְצִין בִּפְנֵי הַטָּמֵא כִּשְׁהֵם מִנְחִים בְּמִקְוֶה שִׁישׁ דְּפָנוֹת לֹאֲהֻלִּים, וְהֵאָּר אֲרֵבָה שֶׁבִּין בֵּית לְעָלִיָּה כְּדָפְנוֹת אֲהֻלִּים חֲשִׁיבָא. אֲבָל בְּמִקְוֶה שְׁאִין דְּפָנוֹת, אֵין מִצִּילִים, כְּדִמְפָּרֵשׁ וְאִזְלִי:

ו

כִּיצַד. הַבּוֹר וְהַדּוֹת שְׁבַפִּית וְהַמֶּת בְּבֵית וְכָלִים בְּבוֹר וּבְדוֹת, וְיֵשׁ גִּבָּה מִחֲצוֹת סְבִיבוֹתֶיהָ. בּוֹר וְדוֹת שְׁנֵינִי בְּקֶרֶקַע אֵלֶּא שְׁבוֹר בְּחִפְרִיה וְדוֹת בְּבִנְיָן, וְכִפְיִשָּׁה נְתוּנָה עָלָיו, וְכִפְיִשָּׁה. סֵל גְּדוֹל שְׁכּוֹבִשִׁים בּוֹ הַזֵּיתִים לְכֶמֶר, וְהוּא מִחֲזִיק אֲרֵבָעִים סָאָה או יוֹתֵר, וְאִינוֹ מִקְבֵּל טָמֵאָה, וְנִתּוּנָה עַל פִּי הַבּוֹר וְהַדּוֹת, טְהוֹר. כֹּל מֵה שֶׁבְּתוֹכוֹ, הוֹאִיל וְיֵשׁ שֵׁם מִחֲצוֹת.

אִם הָיְתָה בָּאֵר חֲלָקָה שְׁפִי הַבָּאֵר שׁוֹה לְקֶרֶקַע הַבֵּית וְאֵין לוֹ מִחֲצָה סְבִיב, דִּהְשָׁתָה לִכָּא דְּפָנוֹת, או כְּנֶרֶת פְּחוּתָה כְּגוֹן כְּנֶרֶת גְּדוֹלָה שֶׁמִּחֲצָקֶת אֲרֵבָעִים סָאָה, שְׁאִינָה מִקְבֵּלֶת טָמֵאָה. וּפְחוּתָה, שְׁאִינָה פְּקוּקָה בְּקֶשׁ, וְכִפְיִשָּׁה נְתוּנָה עָלֶיהָ עַל פִּי הַבּוֹר או עַל פִּי הַכְּנֶרֶת, טָמֵא. דָּאִין מִצִּילִים אֵלֶּא עִם דְּפָנוֹת אֲהֻלִּים, וּבָבָאֵר אֵין דְּפָנוֹת, וְדְפָנוֹת הַכְּנֶרֶת לֹא דְפָנוֹת אֲהֻלִּים הֵן.

אִם הָיָה נֶסֶר חֲלָקָה דָּאִין זֶה כָּלִי, או סְרִידָה כְּמִין עֶרְבָה קֶטְנָה שֶׁל עֵץ שֶׁהִנְחִתוֹם מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ שְׁאִין לָהּ גְּפִים שְׁאִין לָהּ מִחֲצוֹת, דִּלֹּא חֲשִׁיבָא כָּלִי. גְּפִים, אֲגָנִים וְאֲזָנִים, טְהוֹר, שְׁאִין הַכָּלִים מִצִּילִים עִם דְּפָנוֹת אֲהֻלִּים עַד שֶׁיִּהְיֶה לָהֶן דְּפָנוֹת.

טְהוֹר. אִם נְתוּנִים עַל בָּאֵר חֲלָקָה או עַל גְּבִי כְּנֶרֶת פְּחוּתָה, מִצִּילִים וְטְהוֹר, וְדוֹקָא כִּפְיִשָּׁה שֶׁהִיא כָּלִי אֵינָה מִצֵּלֶת אֵלֶּא עִם דְּפָנוֹת אֲהֻלִּים, אֲבָל נֶסֶר וְסְרִידָה שְׁאִין לָהּ גְּפִים, דִּלֹּא כָלִים נִינְהוּ, מִצִּילִים בְּלֹא דְפָנוֹת אֲהֻלִּים.

וְכִמְהָ תִּהְיֶה הַדְּפָן, טֶפֶח. הָיָה לָהּ חֲצִי טֶפֶח מִכָּאֵן וְחֲצִי טֶפֶח מִכָּאֵן, אֵינָה דְּפָן, עַד שֶׁיִּהְיֶה לָהּ טֶפֶח מִמְּקוֹם אֶחָד:

חֲצִי טֶפֶח מִכָּאֵן וְחֲצִי טֶפֶח מִכָּאֵן. הָא דָּאִין כָּלִי מִצִּיל בְּבָאֵר חֲלָקָה הֵינּוּ בְּכָלִי שְׁאִין לוֹ דְּפָנוֹת טֶפֶח, אֲבָל אִם יֵשׁ לְכָלִי דְּפָנוֹת טֶפֶח מִצִּיל עַל הַבּוֹר אִף עַל פִּי שְׁאִין דְּפָנוֹתֵינוּ בּוֹלְטִים כָּלִל, וְהַשָּׂתָה קָאֲמַר דְּחֲצִי טֶפֶח דְּכָלִי וְחֲצִי טֶפֶח דְּדָפְנֵי הַבּוֹר אֵין מִצְטָרְפִים. וְכִפְיִשָּׁה דָּאֲמָרָן לְעִיל שֶׁאִם הִיא נְתוּנָה עַל בָּאֵר חֲלָקָה אֵינָה מִצֵּלֶת מִיָּרִי שְׁאִין בָּהּ דְּפָנוֹת טֶפֶח:

ניתן להשיג את הגליון במאגר העלונים הממוחשב של 'דרשו', 'לדעת עלונים', וכן במייל - 2711526@GMAIL.COM או בטל" 05276-00532 * הארות הערות ותקוני טעויות יתקבלו בברכה * כל הזכויות שמורות. ©